

Mestna občina
Ljubljana
Mestni svet

**Komisija
za priznanja**

Mestni trg 1
1000 Ljubljana
telefon: 01 306 10 49
faks: 01 306 12 54
ms.kp@ljubljana.si
www.ljubljana.si

Številka: 03205-5/2015-1
Datum: 16. 4. 2015

Mestna občina Ljubljana
Mestni svet

ZADEVA: **Predlog za obravnavo na seji Mestnega sveta
Mestne občine Ljubljana**

NASLOV:

- a) **Predlog Sklepa o podelitvi naziva častna meščanka oziroma častni meščan glavnega mesta Ljubljana**
- b) **Predlog Sklepa o podelitvi nagrad glavnega mesta Ljubljana za leto 2015**
- c) **Predlog Sklepa o podelitvi plaket glavnega mesta Ljubljana za leto 2015**

PREDLAGATELJ: **Komisija za priznanja**

POROČEVALKA: **Nada Verbič, predsednica Komisije za priznanja**

PREDLOGI SKLEPOV: (so priloženi)

Predsednica
Nada Verbič

PREDLOG

Na podlagi 27., 93. in 94. člena Statuta Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 66/07 - uradno prečiščeno besedilo in 15/12) ter 2. člena Odloka o priznanjih Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 116/08 in 107/09) je Mestni svet Mestne občine Ljubljana na ____ seji dne _____ sprejel

S K L E P

**o podelitvi naziva častna meščanka oziroma častni meščan
glavnega mesta Ljubljana**

Naziv častna meščanka oziroma častni meščan glavnega mesta Ljubljana p r e j m e t a:

Dr. Zora Konjajev

Dr. Marko Vrhunec

Številka:
Ljubljana,

Župan
Mestne občine Ljubljana
Zoran Janković

UTEMELJITEV:

Odlok o priznanjih Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 116/08 in 107/09) v 8. členu določa, da je naziv častni meščan glavnega mesta Ljubljane najvišje priznanje Mestne občine Ljubljana (MOL), ki ga prejmejo posamezniki, ki so izjemno zaslužni za ugled, pomen in razvoj MOL, ter za razvoj njenih dobrih medmestnih in mednarodnih odnosov. Kriteriji za podelitev naziva častni meščan so izjemni dosežki življenjskega dela, ki ga odlikujejo vizionarstvo, dobrobit, sodelovalnost ali skrb za blaginjo v MOL ali promocijo MOL.

Komisija za priznanja je obravnavala 4 pobude za podelitev naziva častna meščanka oziroma častni meščan. Na 4. seji dne 9. 4. 2015 je komisija sprejela sklep, da predlaga Mestnemu svetu Mestne občine Ljubljana podelitev naziva častna meščanka oziroma častni meščan glavnega mesta Ljubljana dvema kandidatom, to pa sta:

Dr. Zora Konjajev

Dr. Zora Konjajev se je rodila leta 1921 v Ptuju. Po opravljeni klasični gimnaziji leta 1940, se je vpisala na medicinsko fakulteto v Ljubljani. Leta 1943 so italijanski okupatorji v boju na Golobarju ubili njenega moža – pravnika in znanega športnika Cvetka Močnik – Florijana, njo pa zaprli skupaj z devet mesečno hčerko. Od februarja 1944 do marca 1945 je bila inštrumentarka v civilni bolnišnici OF Kanižarica pri Črnomlju. V njej so se zdravili civilni bolniki in civilni ranjenci, med njimi je bilo veliko otrok, ki so se ob igri ranili z odvrženim strelnim orožjem. Izjemoma je bolnišnica nudila nujno pomoč tudi vojaškim osebam. Februarja 1945 se je udeležila strokovnega izobraževanja višjih sanitetnih častnikov. V marcu je bila evakuirana s hčerko v skupini 2200 žensk, otrok in starcev z zavezniškimi letali v Kaštele pri Splitu v begunsko bazo SNOS, kjer je delovala kot sanitetni referent. Svoj študij je po vojni nadaljevala v Beogradu in Ljubljani. Med študijem se je poročila z mikrobiologom Aleksandrom Konjajevim. Diplomirala je leta 1948 in se leta 1949 zaposlila na Pediatrični kliniki v Ljubljani ter se specializirala za pediatrijo. Bila je prvi vodja centra za nedonošenčke v Jugoslaviji, ki ga je opremil Unicef. Leta 1954 je uvedla aseptično tehniko nege novorojencev in nedonošenčkov, ki jo je kot vodja neonatalne službe v Sloveniji posredovala vsem porodničnicam. Leta 1956 je po predlogu predstavnice WHO dr. Mary Cross ustanovila demonstracijski center za področje Jugoslavije, v katerem so se izšolali številni neonatologi, pediatri in medicinske sestre ter babice. Prva je uvedla specifično nevrološko preiskovalno metodo za novorojence, ki je omogočala najzgodnejše odkrivanje razvojnih odklonov in pravočasno ukrepanje. Uvedla je načela preprečevanja hude zlatenice pri novorojencih. S tem je bila popolnoma zatrta smrtnost ali poznejša huda invalidnost novorojencev z zlatenico v Sloveniji. Bila je med začetniki, ki so uvedli sobivanje mater in novorojencev in dosledna zagovornica dojenja. Njena odkritja v zvezi z infekcijo s citomegalovirusom so epohalna. Ni pa imela za seboj visoko specializiranega virusnega laboratorija. Na tem področju se je v svetovnem merilu izkazal Mirko Jung v Švici, ki mu je dr. Zora nekaj let avionsko dostavljala vzorce citomegalovirusnih obolenj. Kot redna profesorica je poučevala študente neonatologijo na dodiplomski in podiplomski ravni. Objavila je številne strokovne in znanstvene članke, biografijo dr. Franca Novaka *Zvestoba Hipokratu*. Njena knjiga *Nega dojenčka* je bila zaradi preproste in razumljive razlage pri materah priljubljena ter se je izkazala za pomemben ukrep v zdravstveni prosveti.

Dr. Marko Vrhunec

Dr. Marko Vrhunec se je rodil leta 1922 v Ljubljani. Po osnovni šoli je obiskoval klasično gimnazijo, jo leta 1941 končal in se vpisal na pravno fakulteto. Zaradi zahtev italijanskih okupatorjev, da se mora vpisati v študentsko fašistično organizacijo je fakulteto zapustil. Pridružil se je OF in bil že 14. julija 1941 aretiran. Spretni zagovor mu je omogočil, da so ga iz zapore izpustili. V letu 1942 je kot aktivist OF preživel 23 hišnih preiskav in bil dvakrat zaprt. V hiši so imeli skrivni bunker v katerem so se skrivali aktivisti OF, v njem je delovala tajna radijska postaja, bilo je tudi skrivališče ilegalne literature. V partizane je vstopil v X. SNOUB Ljubljansko brigado. Opravljal je različne vojaške dolžnosti in postal njen politični komisar. V skupnih bojih 1945 je bila Ljubljanska brigada poklicana za napad na obrambno črto pred Ljubljano. Dr. Marko Vrhunec je kot major partizanske vojske vodil njene boje za osvoboditev Ljubljane. Po vojni je nadaljeval študij na pravni fakulteti in leta 1952 diplomiral. V letih 1952 – 1967 je delal v podjetju Intertrade katerega soustanovitelj je bil. V podjetju je bil direktor njegovega mešanega podjetja »Interim« v Istanbulu in mešanega podjetja »ITO« v

Kairu in 5 let namestnik generalnega direktorja v Ljubljani. S svojim strokovnim in vsestranskim delom je veliko prispeval za razvoj gospodarstva v Ljubljani in v Sloveniji, saj je bilo to podjetje eno od pomembnih izvoznih podjetij, ki je v slovenskem gospodarstvu odpiralo pot v svet. V vsem obdobju dela ga je zlasti zanimala ekonomska problematika, zato je bil prav na tem področju uspešen strokovnjak in gospodarstvenik. Ker se je v Jugoslaviji pripravljala gospodarska reforma so v zveznih organih potrebovali takšne strokovnjake. Bil je premeščen v Beograd. Od leta 1967 – 1973 je bil ekonomski svetovalec in namestnik generalnega sekretarja predsednika takratne SFRJ Tita. Tri leta je bil šef njegovega kabineta. Leta 1974 je postal svetovalec predsednika vlade SFRJ za sodelovanje z deželami v razvoju in do leta 1978 pomočnik zveznega sekretarja za zunanje zadeve. Leta 1978 je doktoriral iz ekonomskih znanosti na Ekonomski fakulteti v Ljubljani. Nato je bil do leta 1982 veleposlanik SFRJ – šef misije pri ZN v Ženevi. Sodeloval in predaval je tudi na Fakulteti za družbene vede in Ekonomski fakulteti v Ljubljani. Napisal je enajst knjig, med drugim *Boj za mednarodno gospodarsko ureditev* (1977), *Srečna mlada generacija: partizanski dnevnik 1941 do 1945 in politični priročnik 1944* (1989), *Politična ekonomija globalizma* (1989), *Svet na razpotju* (1997), *Šest let s Titom 1967-1973* (2001), *O NOB na Slovenskem (1941 – 1945)* (2006), *Kriza in vrednote* (2013).

Komisija je obravnavala tudi naslednji pobudi:

Zofija Klemen Krek

Zofija Klemen Krek je diplomirala iz politologije leta 1971. Bila je prva ženska v nekdanji Jugoslaviji, ki je bila imenovana za svetovalko Predsedstva neke republike za področje mednarodnih odnosov in zunanje politike in prva Slovenka, ki je kot generalna konzulka SFRJ v Clevelandu (1981-1984) postala vodja diplomatsko konzularnega predstavništva. Na tem delovnem mestu je tudi kot prva ženska jugoslovanske in slovenske diplomacije tri leta vodila diplomatsko-konzularni zbor. Po vrnitvi je kot svetovalka direktorja nadaljevala z delom v Zavodu SRS za mednarodno znanstveno in tehniško sodelovanje in je bila odgovorna za sodelovanje SR Slovenije z UNESCO. Po mednarodnem priznanju suverenosti Slovenije in včlanitvi v UNESCO je bila imenovana za generalno sekretarko Slovenske nacionalne komisije za UNESCO in po ustanovitvi Urada za UNESCO za njegovo direktorico. Uspešno je organizirala sodelovanje Slovenije na vseh področjih delovanja UNESCO – v izobraževanju, znanosti, kulturi in komunikacijah. V tem času je bistveno prispevala k izvolitvi Slovenije v Izvršni odbor UNESCO in tri leta koordinirala delo slovenske delegacije v tem organu. V obdobju 1975-1978 je bila tudi članica Sveta mesta Ljubljane in je za svoje delovanje prejela posebno priznanje. V času službovanja kot generalne konzulke v Clevelandu si je prizadevala za vzpostavitev sodelovanja med mestoma Ljubljana in Clevelandom ter Univerzo Ljubljana in Cleveland State University. V času osamosvojitvene vojne v Sloveniji je poslala mnogim političnim in drugim osebnostim v Clevelandu in Ohio poziv za podporo samostojnosti Slovenije.

Milan Mihelič

Milan Mihelič se je leta 1937 vpisal na Bežigradska gimnazijo. Pred maturo je leta 1943 odšel v partizane. Po koncu vojne je maturiral in se leta 1946 vpisal na arhitekturo. Eno šolsko leto je študiral na politehniko v Pragi. Na Tehniški fakulteti ljubljanske univerze je pri profesorju Edvardu Ravnikarju kot arhitekt diplomiral leta 1954. Njegovo diplomsko delo je bila zasnova Tehniškega muzeja v Bistri. Priključil se je načrtovalcem Gospodarskega razstavišča. Po dokončanju Hale A leta 1958 je Mihelič nadaljeval samostojno načrtovanje stavb razstavišča in se razvil v vodilnega arhitekta južnega Bežigrada. Na drugi strani tedanje Titove ceste so po njegovi zamisli postavili stanovanjsko stolpnico in stavbo Konstrukta. Kasneje je ob Hali B izrisal načrte za veleblagovnico Slovenijales. Z zmagami na natečajih se je uvrstil med vodilne arhitekta Slovenije in Jugoslavije. Na Hrvaškem je postavil znamenito Trgovsko hišo Modne hiše in Prehrane v Osijeku, v Novem sadu Veleblagovnico Stoteks. Več desetletij se je ukvarjal z načrtovanjem Bavarskega dvora, kjer so po njegovi zamisli postavili stolpnico Slovenija ceste – Tehnika in Mednarodno telefonsko centralo s steklenim pročeljem. Njegova prefinjena modernistična arhitektura, je bila že leta 1980 predstavljena na posebni razstavi in

z monografijo Staneta Bernika. Leto kasneje je bil imenovan za izrednega in po sedmih letih za rednega člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Izjemen je bil njegov projekt za dozidavo Narodne galerije. Izkazal se je s postavitvijo cerkve Sv. Duha v Stožicah.

Komisija za priznanja predlaga Mestnemu svetu Mestne občine Ljubljana, da sprejme predlagani sklep o podelitvi naziva častna meščanka glavnega mesta Ljubljana **dr. Zori Konjajevi** in častni meščan glavnega Mesta Ljubljana **dr. Marku Vrhuncu**.

Pripravila:

Mateja Kavka

Strokovna sodelavka komisije

Predsednica
Nada Verbič